

Коломийський індустріально-педагогічний фаховий коледж
Циклова комісія психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з навчальної роботи

 Мороз О.В.

« 01 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА

для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр»

за освітньо-професійною програмою:

Трудове навчання та технології

за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання
та технології);

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка» для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою:

-Трудове навчання та технології за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання та технології);

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Розробники: Кушляк Олександра Борисівна – викладач психолого-педагогічних дисциплін, викладач вищої категорії.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін

Протокол №1 від 31.08.2023р.

Голова циклової комісії

Левицька Н.Г.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
		IV, V, VI, VII, VIII семестр	
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	4	
	Годин	120	
Загальна кількість аудиторних годин		83	
з т.ч.: - лекції		66	
- практичні		-	
- семінарські		17	
- лабораторні		-	
Самостійна робота, год.		37	
Контрольна робота		-	
Консультації		-	
Курсова робота/проект		-	
Форма підсумкового контролю		Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Педагогіка» - одна із складових цілісної психолого-педагогічної підготовки здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою:

-Трудове навчання та технології за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання та технології);

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Мета вивчення дисципліни:

забезпечити засвоєння здобувачами фахової передвищої освіти основних положень і проблематики сучасної педагогіки; сформувати систему знань про зміст педагогічної діяльності, її роль у сучасному суспільстві, досвід самооцінки і самоаналізу педагогічних явищ і ситуацій, уміння моделювати освітній процес, сформувати системне педагогічне мислення, професійну самосвідомість.

Виходячи з того, що педагогіка є науковою базою професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій,

основним критерієм відбору матеріалу, який включений в програму, є його конкретна наукова значимість і цінність для практики педагогічної діяльності.

Головними завданнями вивчення курсу є:

- розвиток у майбутніх вчителів трудового навчання та технологій здатності до аналітичного осмислення педагогічної дійсності;
- формування адекватного розуміння процесів навчання та виховання як педагогічної взаємодії суб'єктів обопільної діяльності;
- оволодіння здобувачами освіти відповідними компетентностями організації освітнього процесу у загальноосвітніх навчальних закладах в напрямі розвитку особистості молодої людини;
- формування умінь приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів виховання і навчання;
- підготовка студентів до проходження педагогічної практики у загальноосвітніх навчальних закладах.

Семінарські заняття зорієнтовані на самостійну підготовку здобувачами освіти та обговорення в групі навчальних проєктів, творчих робіт, рефератів тощо, аналізу теоретичного матеріалу, педагогічних ситуацій чи фрагментів навчальних занять.

Зміст самостійної роботи з курсу «Педагогіка» спрямований на поглиблення теоретичних знань, розвиток самостійного мислення і набування вмінь опрацювання наукової літератури, що сприяє професійному самовизначенню майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування **компетентностей:**

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати в професійній педагогічній діяльності складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.
- Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.
- Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.
- Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.
- Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.
- Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання;
- Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів;
- Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу;
- Здатність формувати і підтримувати належний рівень мотивації учнів до занять;
- Здатність ефективно планувати та організовувати різні форми позакласної роботи;
- Здатність усвідомлювати високе соціальне значення педагогічної професії та дотримуватися принципів професійної етики педагога.

Очікувані результати навчання

У процесі вивчення курсу “Педагогіка ” студенти мають **знати**:

- понятійно-категоріальний апарат педагогіки;

- методологію науково-педагогічних досліджень;
- особливості педагогічної діяльності вчителя, його функції, педагогічні уміння;
- закономірності та особливості розвитку особистості молодої людини;
- сутність, структуру, особливості процесу навчання як співпраці педагога та студентів з урахуванням фаху;
- сучасні педагогічні технології, методи, прийоми, засоби, форми організації навчання у загальноосвітніх навчальних закладах;
- критерії психолого-педагогічного аналізу навчального заняття;
- норми, критерії оцінки діяльності педагога та студентів;
- сутність процесу виховання здобувачів освіти, шляхи формування учнівського колективу, учнівського самоврядування...

У процесі вивчення курсу “Педагогіка ” студенти мають оволодіти **уміннями:**

- застосувати методи науково-педагогічного дослідження;
- організувати спілкування з учнями;
- визначати дидактичні (навчальні, виховні, розвивальні) цілі заняття;
- відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу;
- розвивати інтерес учнів до змісту навчального матеріалу;
- застосовувати різноманітні методи, прийоми, засоби навчання учнів;
- визначати, планувати структуру, зміст навчального заняття з фахових дисциплін відповідно до теми та дидактичних цілей;
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз навчального заняття;
- аналізувати педагогічні ситуації, розв’язувати педагогічні задачі

Розділ I. Загальні засади педагогіки (теми 1-3).

Розділ II. Теорія освіти і навчання (теми 4-9).

Розділ III. Теорія виховання (теми 10-17).

Розділ IV. Школознавство (18-19)

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самост. Робота
1	2	3	4	5	6	7
Розділ I. Загальні засади педагогіки						
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки.	8	4		2		2
Тема 2. Логіка і методика педагогічних досліджень	6	4				2
Тема 3. Розвиток, виховання і формування особистості	8	4		2		2
Розділ II. Теорія освіти і навчання						
Тема 4. Суть процесу навчання	5	4				1
Тема 5. Зміст освіти в національній школі	8	4		2		2
Тема 6. Закономірності та принципи навчання	4	2				2
Тема 7. Методи і засоби навчання	9	6		2		1
Тема 8. Види і форми організації навчання	6	4				2
Тема 9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів.	8	4		2		2
Розділ III. Теорія виховання						

Тема 10. Суть процесу виховання	6	4				2
Тема 11. Основні закономірності і принципи виховання	4	2				2
Тема 12. Основні напрями виховання	12	6		2		4
Тема 13. Загальні методи виховання	5	4				1
Тема 14. Організаційні форми виховної роботи	4	2				2
Тема 15. Виховання учнівського колективу	8	4		2		2
Тема 16. Спільна виховна робота закладу освіти, сім'ї та громадськості	4	2				2
Тема 17. Робота класного керівника	6	2		2		2
Розділ IV. Школознавство						
Тема 18. Наукові засади внутрішкільного управління.	4	2				2
Тема 19. Методична робота в школі	5	2		1		2
Всього	120	66		17		37

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки Педагогіка як наука. Становлення і розвиток педагогіки. Джерела педагогіки. Предмет і основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки.	4
2.	Тема 2. Логіка і методика педагогічних досліджень Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем педагогіки. Методологія педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Етапи педагогічних досліджень. Сутність і особливості наукових досліджень.	4

3.	Тема 3. Розвиток, виховання і формування особистості Процес розвитку і формування особистості. Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Розвиток і виховання. Діяльність як чинник розвитку особистості.	4
4.	Тема 4. Суть процесу навчання Поняття дидактики. Процес навчання. Функції процесу навчання. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі. Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності учнів. Особливості процесу учіння.	4
5.	Тема 5. Зміст освіти в національній школі Поняття змісту освіти. Характеристика навчальних планів, програм і підручників, вимоги до них. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.	4
6.	Тема 6. Закономірності і принципи навчання Закономірності навчання. Характеристика основних принципів навчання.	2
7.	Тема 7. Методи і засоби навчання Поняття про методи навчання. Їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності учнів. Методи контролю і самоконтролю у навчанні. Засоби навчання. Використання комп'ютерної техніки у навчанні. Вибір методів навчання.	6
8.	Тема 8. Види і форми організації навчання Види навчання. Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи уроків. Структурні елементи уроків. Підготовка вчителя до уроку. Позаурочні форми навчання.	4
9.	Тема 9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів Суть і основні види контролю успішності учнів. Функції контролю. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності. Основні вимоги до перевірки і оцінки спішності. Проблема навчання обдарованих дітей. Неуспішність учнів і шляхи її подолання.	4
	Тема 10. Суть процесу виховання Процес виховання, його специфіка, компоненти і рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом	

10.	виховання. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. Перевиховання: суть, функції, етапи, принципи. Результати процесу виховання.	4
11.	Тема 11. Основні закономірності і принципи виховання Основні закономірності процесу виховання. Характеристика принципів виховання.	2
12.	Тема 12. Основні напрями виховання Розумове виховання. Моральне виховання. Статеве виховання і підготовка до сімейного життя. Правове виховання. Виховання несприйнятливості до наркогенних речовин. Естетичне виховання. Екологічне виховання.	6
13.	Тема 13. Загальні методи виховання Поняття методу та прийому виховання. Методи формування свідомості. Методи формування суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Методи контролю і аналізу рівня вихованості.	4
14.	Тема 14. Організаційні форми виховної роботи Поняття позакласної та позашкільної виховної роботи. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи.	2
15.	Тема 15. Виховання учнівського колективу Поняття колективу: суть, ознаки, функції, структура. Шляхи згуртування колективу. Органи учнівського самоврядування.	4
16.	Тема 16. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості Завдання, зміст і методика виховання дітей в сім'ї. Шляхи підвищення педагогічних знань батьків. Залучення громадськості до виховання дітей. Церква і виховання підростаючого покоління.	2
17.	Тема 17. Робота класного керівника Завдання і функції класного керівника Планування роботи класного керівника	2
18.	Тема 18. Наукові засади внутрішкільного управління. Принципи управління освітою. Органи освіти. Керівництво навчально-виховною роботою школи.	2
19.	Тема 19. Методична робота в школі Основні форми методичної роботи в школі. Атестація педагогічних працівників.	2
	Разом	66

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки.	2
2.	Тема 3. Розвиток, виховання і формування особистості	2
3.	Тема 5. Зміст освіти в національній школі	2
4.	Тема 7. Методи і засоби навчання	2
5.	Тема 9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів.	2
6.	Тема 12. Основні напрями виховання	2
7.	Тема 15. Виховання учнівського колективу	2
8.	Тема 17. Робота класного керівника.	2
9.	Тема 19. Методична робота в школі	1
Всього		17

Теми практичних занять

Навчальною програмою не передбачено.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки Педагогіка як наука. Становлення і розвиток педагогіки. Джерела педагогіки. Предмет і основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки.	2
2.	Тема 2. Логіка і методика педагогічних досліджень Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем педагогіки. Методологія педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Етапи педагогічних досліджень. Сутність і особливості наукових досліджень.	2
3.	Тема 3. Розвиток, виховання і формування особистості Процес розвитку і формування особистості. Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Розвиток і виховання. Діяльність як чинник розвитку особистості.	2

4.	<p>Тема 4. Суть процесу навчання Поняття дидактики. Процес навчання. Функції процесу навчання. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі. Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності учнів. Особливості процесу учіння.</p>	1
5.	<p>Тема 5. Зміст освіти в національній школі Поняття змісту освіти. Характеристика навчальних планів, програм і підручників, вимоги до них. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.</p>	2
6.	<p>Тема 6. Закономірності і принципи навчання Закономірності навчання. Характеристика основних принципів навчання.</p>	2
7.	<p>Тема 7. Методи і засоби навчання Поняття про методи навчання. Їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності учнів. Методи контролю і самоконтролю у навчанні. Засоби навчання. Використання комп'ютерної техніки у навчанні. Вибір методів навчання.</p>	1
8.	<p>Тема 8. Види і форми організації навчання Види навчання. Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи уроків. Структурні елементи уроків. Підготовка вчителя до уроку. Позаурочні форми навчання.</p>	2
9.	<p>Тема 9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів Суть і основні види контролю успішності учнів. Функції контролю. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності. Основні вимоги до перевірки і оцінки спішності. Проблема навчання обдарованих дітей. Неуспішність учнів і шляхи її подолання.</p>	2
10.	<p>Тема 10. Суть процесу виховання Процес виховання, його специфіка, компоненти і рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. Перевиховання: суть, функції, етапи, принципи. Результати процесу виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.</p>	2

11.	Тема 11. Основні закономірності і принципи виховання Основні закономірності процесу виховання. Характеристика принципів виховання. Концепція національного виховання. Народна педагогіка про принципи виховання.	2
12.	Тема 12. Основні напрями виховання Розумове виховання. Моральне виховання. Статеве виховання і підготовка до сімейного життя. Правове виховання. Виховання несприйнятливості до наркогенних речовин. Трудове виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Екологічне виховання.	4
13.	Тема 13. Загальні методи виховання Поняття методу та прийому виховання. Методи формування свідомості. Методи формування суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Методи контролю і аналізу рівня вихованості.	1
14.	Тема 14. Організаційні форми виховної роботи Поняття позакласної та позашкільної виховної роботи. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Позашкільні навчально-виховні заклади.	2
15.	Тема 15. Виховання учнівського колективу Поняття колективу: суть, ознаки, функції, структура. Шляхи згуртування колективу. Органи учнівського самоврядування.	2
16.	Тема 16. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості Завдання, зміст і методика виховання дітей в сім'ї. Шляхи підвищення педагогічних знань батьків. Залучення громадськості до виховання дітей. Церква і виховання підростаючого покоління.	2
17.	Тема 17. Робота класного керівника Завдання і функції класного керівника Планування роботи класного керівника.	2
18.	Тема 18. Наукові засади внутрішкільного управління. Принципи управління освітою. Органи освіти. Керівництво навчально-виховною роботою школи.	2
19.	Тема 19. Методична робота в школі Основні форми методичної роботи в школі. Атестація педагогічних працівників.	2
	Разом	37

Методи контролю

При організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Педагогіка» використовуються наступні методи контролю знань:

1. Усне опитування.
2. Письмова перевірка.
3. Тестова перевірка.
4. Програмовий контроль.

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Педагогіка» - екзамен.

Контрольні питання

1. Становлення і розвиток педагогіки.
2. Джерела педагогіки.
3. Предмет і основні категорії педагогіки.
4. Система педагогічних наук.
5. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
6. Завдання педагогіки.
7. Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем педагогіки.
8. Методи науково-педагогічних досліджень.
9. Етапи педагогічних досліджень.
10. Процес розвитку і формування особистості.
11. Вплив середовища на розвиток і формування особистості.
12. Розвиток і виховання.
13. Діяльність як чинник розвитку особистості.
14. Поняття дидактики
15. Процес навчання.
16. Функції процесу навчання.
17. Поняття змісту освіти.
18. Характеристика навчальних планів, програм і підручників, вимоги до них.
19. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.
20. Закономірності навчання.
21. Характеристика основних принципів навчання.
22. Поняття про методи навчання. Їх класифікація.
23. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
24. Методи стимулювання навчальної діяльності учнів.
25. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.
26. Засоби навчання. Використання комп'ютерної техніки у навчанні.
27. Види навчання.
28. Поняття про форми організації навчання.
29. Урок як основна форма організації навчання.

30. Типи уроків. Структурні елементи уроків.
31. Підготовка вчителя до уроку.
32. Позаурочні форми навчання.
33. Суть і основні види контролю успішності учнів.
34. Функції контролю.
35. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності.
36. Основні вимоги до перевірки і оцінки успішності.
37. Проблема навчання обдарованих дітей.
38. Неуспішність учнів і шляхи її подолання.
39. Процес виховання, його специфіка, компоненти і рушійні сили.
40. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.
41. Перевиховання: суть, функції, етапи, принципи.
42. Поняття методу та прийому виховання
43. Характеристика основних груп методів виховання:
44. Поняття позакласної та позашкільної виховної роботи
45. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи
46. Поняття колективу: суть, ознаки, функції, структура.
47. Шляхи згуртування колективу.
48. Органи учнівського самоврядування.
49. Завдання, зміст і методика виховання дітей в сім'ї.
50. Шляхи підвищення педагогічних знань батьків.
51. Завдання і функції класного керівника.
52. Планування роботи класного керівника.
53. Принципи управління освітою.
54. Органи освіти.
55. Керівництво навчально-виховною роботою школи.
56. Основні форми методичної роботи в школі.
57. Атестація педагогічних працівників.

Критерії оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Педагогіка» наведені нижче:

“Відмінно” виставляється, якщо у відповідях студент показує всебічні систематизовані глибокі знання програмового матеріалу, основної і

додаткової літератури, розкриває суттєві положення загальних засад педагогіки з позиції сучасних методологічних підходів, володіє системою понять і категорій педагогіки, демонструє уміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних завдань. Зміст відповіді викладено логічно та послідовно. Відсутні граматичні та стилістичні помилки.

“Добре” виставляється, якщо у відповіді на запитання студент показав достатньо глибокі знання програмового матеріалу і засвоєння основної літератури, передбаченої програмою, вміння практично застосовувати знання, але допущені деякі неточності у розкритті педагогічних понять і категорій, нечітко сформульовані деякі положення. У відповіді допущені незначні мовні помилки.

“Задовільно” виставляється, якщо у відповіді на запитання студент показав знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для роботи, здатність виконувати завдання на рівні репродуктивного відтворення. Допущені фактичні помилки у розкритті основних педагогічних понять. Студент не достатньо застосовує теоретичні положення при виконанні завдань практичного характеру. Зміст роботи позбавлений логічної єдності, наявні стилістичні помилки.

“Незадовільно” виставляється, якщо у відповіді на питання студент показав орієнтовне відтворення незначної частини навчального матеріалу, не виконує практичних завдань, допускає граматичні та стилістичні помилки.

Система оцінювання виконання тестових завдань

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

- більше 90% правильних відповідей – «відмінно»;
- 76-90% правильних відповідей – «добре»;
- 60-75% правильних відповідей – «задовільно»;
- менше 50% правильних відповідей – «незадовільно»

Методичне забезпечення

1. Лекції
2. Плани семінарських занять
3. Матеріали для самостійного опрацювання

4. Тести
5. Педагогічні ситуації
6. Індивідуальні завдання.
7. Презентації
8. Проекти.
9. Контрольні питання.
10. Завдання для поточного контролю.
11. Методичні рекомендації та завдання для контрольних робіт.
12. Екзаменаційні білети

Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Навчальний посібник, 2-ге вид., перероб., доп. — К.: Академвидав, 2007. — 616 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. - К.: «Освіта України», «КНТ», 2008. - 528 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. — К.: «Академія», 2009. — 560 с.
4. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навчальний посібник, 5-е вид., доповнене і перероблене - К., 2007. - 656 с.

Додаткова

1. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка:завдання і ситуації: Підручник. – К.:Знання, 2003., 418с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко Педагогіка: у запитаннях і відповідях: Навч. посібник – К.: Знання, 2006. – 311с.
3. Омеляненко С.В. Педагогіка: Тестові завдання: Навч. Посібник. – К.: Знання, 2008. – 391с.
4. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.
5. Закон України «Про освіту»,
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту»,
7. Закон України «Про фахову передвищу освіту».
8. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ ст.)
9. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України // На урок. – 2022. Національна доктрина розвитку освіти

Інформаційні ресурси

1. https://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Pedagogika_Zaychenko.pdf
2. https://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf

3. <https://naurok.com.ua/post/analizuemo-novu-koncepciyu-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-shkolyariv>
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>